

z dnia 23 lutego 2011 r.

w sprawie przyjęcie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) , art.4¹ ust.1,2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz.473 z późn. zm.)

Rada Gminy w Grodzisku Dolnym uchwala co następuje:

§ 1.

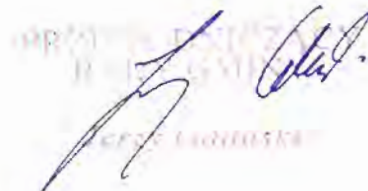
Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2011 stanowiący załącznik nr 1 do uchwały i preliminarz wydatków stanowiący załącznik nr 2 do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy, zaś nadzór nad jej realizacją Komisji Spraw Społecznych.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

The image shows a handwritten signature in blue ink over a red official stamp. The stamp contains the text 'RADA GMINY GRODZISKO DOLNE' and a date '2011.02.23'.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA ROK 2011

WSTĘP

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (jedn. tekst z 2007r .Dz.U.nr 70 poz.473. z późn. zm.) w art.1 ust. 1. stanowi, że:

„organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania w tym zakresie działalności organizacji społecznych i zakładów pracy”.

Powyższy zapis nakłada na gminy obowiązek prowadzenia działań związanych z rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Zadania te obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych ,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie,

- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ dotyczących zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych, promocji produktów i usług, przedsiębiorców produkujących napoje alkoholowe oraz wydawnictw promocyjno-reklamowych i art. 15 ustawy w zakresie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej,

Realizacja w/w zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją zadań realizowanych w latach ubiegłych w Gminie Grodzisko Dolne. Stanowi zapis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych, które będą realizowane w roku 2011.

Źródłem finansowania tych zadań są środki pozyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które mogą być wykorzystane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przemocy w rodzinie.

Diagnoza

Wielkość i struktura spożycia

L. mieszkańców Gminy Grodzisko Dolne – 8265

l. mieszkańców powyżej 18 r.ż. - 6534

l. rodzin ok. - 2100

Ogólna kwota wydana na zakup napojów alkoholowych w 2010 r. w Gminie Grodzisko Dolne wyniosła 3.456.292 zł (przy 3.384.120 zł-2009r.) – wzrost o 2,13 % w stosunku do 2009r. Po doliczeniu 30% szacowanego zakupu poza siecią gminną kwota wydatków na zakup napojów alkoholowych w 2010 roku wzrasta do: 4.493.179 zł.

Wydatki na zakup napojów alkoholowych

	2003 r.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Średni wydatek na 1 mieszkańca gminy	<u>19,80zł</u> /m-c 238 zł/rok	<u>21,40</u> zł /m- c 257 zł/rok	<u>21,91</u> zł/m-c 263 zł/rok	<u>23,90</u> zł/m-c 287 zł/rok	<u>26,55(34,5</u> 2) <u>318,63(41</u> <u>4,23)</u> <u>105,24/m-</u> c	<u>375</u> <u>481/</u> <u>osobę</u>	409,00 i 532,00	418,00 i 544,00
Średni wydatek grodziskiej rodziny na napoje alkoholowe	<u>83,50zł/</u> m-c 1002,- zł / rok	<u>90,00</u> zł / m-c 1 080,- zł / rok	<u>92,10</u> zł/m-c 1.105,- zł/rok	<u>99,90</u> zł/m-c 1.199,- zł/rok	<u>1.262,85/r</u> ok <u>136,81/m-</u> c 1.641,71/r ok	1446 zł/ rodzinę	2095/ rodzinę	1646,00 i 2140,00

Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Grodzisko Dolne liczącej 8.265 osób jest szacunkowo:

Kategoria osób	% populacji	Liczba osób
osoby uzależnione	2%	165
osoby współuzależnione	4%	331
dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików	4%	331
osoby pijące szkodliwie	5-7%	413-579
osób, przede wszystkim dzieci, wobec których stosowana jest przemoc domowa	5%	413

Z analizy tabelli wynika, że problemy alkoholowe w gminie Grodzisko Dolne dotyczą niemal co 6 statystycznego mieszkańca gminy.

Liczba osób uzależnionych i współuzależnionych w gminie Grodzisko Dolne

	2008	2009	2010
Ilość osób uzależnionych	28	27	33
w tym kobiet:	2	2	2
Ilość osób współuzależnionych	10	5	4
w tym kobiet:	10	5	4

Dane Poradni Leczenia Uzależnień w Leżajsku

Liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych -stan na 31.12.2010 r.

Rodzaj zezwolenia	gastronomia	detal
A - sprzedaż tylko piwa	Stale: 2	14
	Sezonowe: 3	
A + B – sprzedaż piwa i wina	0	0
A + B + C – sprzedaż piwa, wina i wódki	2	5
<i>Razem</i>	5	19
ogółem	24	

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych - stan na 31.12.2010 r.

Rodzaj zezwolenia	gastronomia	detal
do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa	5	14
Od 4,5% do 18%	2	5
Powyżej 18%	2	5
<i>Razem</i>	9	24
<i>Ogółem zezwolenia</i>	33	

**Liczb zdarzeń
(przestępstw i wykroczeń) zaistniałych w 2010 r. na terenie gminy Grodzisko Dolne
oraz zdarzeń związanych z używaniem alkoholu
lub stosowaniem przemocy w rodzinie**

1. ilość zatrzymanych nietrzeźwych nieletnich (ogółem)	- 2
W tym:	
- zatrzymanych do wytrzeźwienia	- 0
- odwiezionych do domów rodzinnych	- 2
2. ilość wszystkich zdarzeń łamania prawa z udziałem nieletnich	- 2
3. ilość zatrzymanych osób nietrzeźwych (ogółem)	- 63
W tym:	
- zatrzymanych do wytrzeźwienia	- 13
4. ilość interwencji domowych(ogółem)	- 71
- związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie	- 20
- ilość założonych Niebieskich Kart	- 20
5. przestępstwa i wykroczenia	
Liczba wszystkich przestępstw (ogółem)	- 83
W tym:	
- przestępstw popełnionych przez osoby będące pod wpływem alkoholu	- 53
W tym:	
- przestępstw kryminalnych	- 7
- przestępstw drogowych	- 40
Liczba wszystkich wykroczeń (ogółem)	- 167
W tym:	
- popełnionych przez osoby nieletnie	- 0
- wykroczeń popełnionych przez osoby będące pod wpływem alkoholu	- 42
6. liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	- 58
W tym:	
- stwierdzonych przypadków łamania warunków sprzedaży	- 2
- ujawnionych wykroczeń z art. 43.1 ust 1 ustawy o wych. w trzeź.	- 25

Diagnoza zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej dla klas I i II gimnazjum w roku szkolnym 2010/2011

Diagnoza sporządzona przez: mgr Agatę Balcerzak
Pod kierownictwem: dra Szymona Grzelaka

Podsumowanie wyników diagnozy przeprowadzonej wśród młodzieży gimnazjalnej klas pierwszych i drugich.

Wyniki przedstawionej wyżej diagnozy dla Państwa szkół zostały osobno podsumowane dla klas pierwszych i drugich, w zakresie zachowań ryzykownych i problemowych, ze względu na różnice w poziomie ich podejmowania obu poziomów klas.

Analiza raportów wypełnianych przez ankietera w każdej badanej klasie wykazała, że uczniowie w zdecydowanej większości byli zainteresowani badaniem i w jego odczuciu poważnie potraktowali wypełnianie ankiet. Ankieter zgłosił podjęcie kilku dyskretnych interwencji mających na celu zdyscyplinowanie uczniów. Zakłócenia te nie powinny mieć jednak większego wpływu na rzetelność przedstawionych wyników.

Trzeba jednak pamiętać, że diagnoza (jak każde tego typu badanie) opiera się na deklaracjach zachowań, a nie analizie samych zachowań, co może nieco zniekształcać prawdziwy obraz sytuacji.

Pozytywny obraz młodzieży

Z jednej strony przedstawione wyżej wyniki diagnozy dla Państwa szkoły ukazują pozytywny obraz młodzieży: spore zaangażowanie w aktywności pozalekcyjne, przekonanie o tym, że nie warto korzystać z alkoholu w czasie poznawania drugiej osoby, (szczególnie silne u chłopców), nie korzystanie z alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni czy „dopalaczy”.

Diagnoza wskazuje też na obecność czynnika chroniącego przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemowych jakim jest duże znaczenie wiary (religii) w życiu zdecydowanej większości młodzieży oraz brak niski poziom występowania czynnika ryzyka jakim jest rozwód rodziców.

W diagnozie widoczne jest również całe spektrum zachowań problemowych podejmowanych przez młodzież.

Podsumowanie wyników diagnozy dla klas pierwszych

W klasach pierwszych w większość zachowań ryzykownych i problemowych bardziej zaangażowani są chłopcy niż dziewczęta. Dotyczy to takich zachowań jak:

- bycie ofiarą i sprawcą szeroko rozumianej przemocy,
- udział w bójkach,
- korzystanie z narkotyków,
- doświadczenie kontaktów genitalnych i seksualnych.

Część zachowań problemowych jest bardziej rozpowszechniona wśród dziewcząt niż wśród chłopców:

- bycie sprawcą „cyber-przemocy”,
- występowanie myśli samobójczych.

Część zachowań problemowych w podobnym stopniu dotyczy obu płci:

- obawa przed przemocą w szkole,

- bycie ofiarą „cyber-przemocy”,
- korzystanie z alkoholu w ciągu ostatniego tygodnia,
- celowe oglądanie pornografii,
- niski poziom wiedzy o ograniczonej skuteczności metod antykoncepcyjnych w zapobieganiu nieplanowanej ciąży i zakażeniu się wirusem HIV oraz wiara w 100 % skuteczność prezerwatywy w ostatnim aspekcie.

W badaniach nad zachowaniami problemowymi podejmowanymi przez młodzież w ciągu ostatniej dekady widoczne jest, że w coraz większym stopniu angażują się w nie dziewczęta dorównując chłopcom.

W tym miejscu trzeba podkreślić, że w zdecydowaną większość wymienionych wyżej zachowań zaangażowane są pojedyncze osoby. Oznacza to, że ogólne nasilenie zachowań ryzykownych i problemowych wśród uczniów klas pierwszych jest dość niskie.

Młodzież klas pierwszych pod wieloma względami nie jest jeszcze zaawansowana w podejmowaniu zachowań problemowych i ryzykownych. Można przypuszczać, że przeprowadzenie programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów” dla tej grupy młodzieży tym bardziej może spełnić funkcję prewencyjną we wszystkich obszarach, których dotyczy.

Podsumowanie wyników diagnozy dla klas drugich

W klasach drugich w większość zachowań ryzykownych i problemowych bardziej zaangażowani są chłopcy niż dziewczęta. Dotyczy to takich zachowań jak:

- bycie ofiarą i sprawcą szeroko rozumianej przemocy,
- udział w bójkach,
- palenie papierosów,
- korzystanie z alkoholu w ostatnim tygodniu i upijanie się,
- korzystanie z narkotyków,
- używanie pornografii,

niski poziom wiedzy o ograniczonej skuteczności metod antykoncepcyjnych w zapobieganiu nieplanowanej ciąży i zakażeniu się wirusem HIV.

Część zachowań problemowych jest bardziej rozpowszechniona wśród dziewcząt niż wśród chłopców:

- bycie ofiarą przemocy werbalnej i „cyber-przemocy”,
- występowanie myśli samobójczych,
- przekonanie o 100% skuteczności prezerwatywy w zapobieganiu zakażeniu się wirusem HIV.

Część zachowań problemowych w podobnym stopniu dotyczy obu płci:

- obawa przed przemocą w szkole,
- doświadczenie kontaktów genitalnych i seksualnych.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że w zdecydowaną większość wymienionych wyżej zachowań, podobnie jak w klasach pierwszych, zaangażowane są pojedyncze osoby.

Po przeprowadzeniu diagnozy w Państwa szkole zrealizowano dla klas drugich program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag Skarbów”.

Udowodnione w badaniach (Grzelak, 2009) efekty programu dotyczą większości obszarów problemowych ukazanych w diagnozie.

Wykazane efekty w obszarze korzystania z substancji psychoaktywnych:

- zmniejszenie odsetka osób korzystających z alkoholu,
- zmniejszenie odsetka osób korzystających z narkotyków,
- wzrost odsetka chłopców odmawiających picia alkoholu.

Wykazane efekty w obszarze seksualności:

- zmniejszenie odsetka osób podejmujących bieżące współżycie seksualne,
- zmniejszenie odsetka chłopców celowo oglądających pornografię i zwiększenie liczby osób celowo przerywających jej oglądanie,
- wzrost liczby osób deklarujących chęć czekania z rozpoczęciem współżycia do ślubu lub dorosłości,
- zwiększenie odsetka osób posiadających wiedzę o ograniczonej skuteczności metod antykoncepcyjnych w zapobieganiu nieplanowanej ciąży i zakażeniu wirusem HIV,

Wykazane efekty w innych obszarach:

- zmniejszenie odsetka dziewcząt doświadczających myśli samobójczych,
- zwiększenie liczby osób dobrze oceniających atmosferę w klasie.

W Państwa szkole program „Archipelag Skarbów” został przeprowadzony w wersji rozszerzonej o konspekty dla nauczycieli i wychowawców, a także konspekty spotkań dla wolontariuszy co umożliwi kontynuowanie pracy profilaktycznej rozpoczętej podczas programu. Powinno to utrwalić i wzmocnić skuteczność oddziaływań skierowanych do młodzieży podczas „Archipelagu Skarbów”.

Wnioski dla profilaktyki w klasach I-III gimnazjum

Poniżej przedstawiono ogólne wnioski z szerokiej diagnozy (przebadano ponad 1300 gimnazjalistów z całej Polski) opracowanej przez Fundację w 2007 roku wskazujące na najlepszy czas na prowadzenie profilaktyki w różnych obszarach.

Obecnie prowadzimy podobną diagnozę w kilkunastu szkołach z 8 województw. Aktualne wnioski zostaną sformułowane po przeprowadzeniu i opracowaniu ankiet ze wszystkich szkół. Trudno porównywać obecną sytuację do tej sprzed kilku lat niemniej przedstawione wskazania wydają się być ciągle użyteczne dla planowania oddziaływań profilaktycznych skierowanych do młodzieży.

W pierwszej klasie warto położyć nacisk na budowanie atmosfery szacunku, zaufania i bezpieczeństwa w klasie, co wiąże się z profilaktyką przemocy. Pod koniec tej klasy warto wprowadzić elementy profilaktyki uzależnień, jako że w drugiej i trzeciej klasie dość sporo uczniów sięga po alkohol (pojawiają się upicia, które u nastolatków należy rozpatrywać jako zachowanie ryzykowne) oraz narkotyki.

W drugiej klasie warto, z profilaktycznego punktu widzenia, zająć się tematyką związaną z seksualnością młodych ludzi mając na uwadze poważny skok ilości inicjacji seksualnych pomiędzy drugą i trzecią klasą (fakt zaobserwowany w ogólnopolskich badaniach prowadzonych przez naszą Fundację w roku szkolnym 2007/08 opisanych w: Grzelak, 2009). Podejmując pracę z młodzieżą nad tym zagadnieniem nie można pominąć faktu, że spora część ma już doświadczenie kontaktów genitalnych bez pełnej inicjacji seksualnej, więc celem takiej pracy powinno być jej opóźnienie. Konieczne jest również dostarczanie rzetelnej, choć niekoniecznie bardzo rozbudowanej, wiedzy o środkach antykoncepcyjnych – istocie ich działania oraz skuteczności gdyż posiadana w tym zakresie wiedza jest czynnikiem chroniącym przed wczesnym podejmowaniem kontaktów seksualnych. Należy również uświadamiać młodzież, że każdy kontakt seksualny, niezależnie od rodzaju stosowanych zabezpieczeń, niesie ze sobą ryzyko nieplanowanego poczęcia dziecka i/lub zakażenia się chorobami przenoszonymi drogą płciową.

Prowadząc jakiegokolwiek zajęcia profilaktyczne należy pamiętać o tym, że każda grupa/ klasa jest niejednorodna – część uczniów nie ma doświadczeń w omawianym temacie, część ma takie doświadczenia i jest z tego zadowolona, a części omawiane doświadczenia kojarzą się bardzo negatywnie (np. doświadczenie przemocy po alkoholu, niechciana i nieplanowana inicjacja seksualna po narkotyku czy wykorzystanie seksualne w dzieciństwie, itd.) więc nie można wszystkich traktować tak samo. W trakcie zajęć trzeba zatroszczyć się o każdą z wymienionych grup przez odpowiednie komentarze do omawianych treści, ponieważ szczególnie szkodliwe, z profilaktycznego punktu widzenia, jest traktowanie wszystkich tak, jakby upijali się, brali narkotyki, przeszli inicjację seksualną itp.

Nie do przecenienia w profilaktyce jest również praca osób dorosłych profesjonalnie pracujących z młodzieżą na co dzień – wychowawców, nauczycieli, pedagogów. Dla młodego człowieka bardzo ważne jest, żeby miał oparcie w trudnym dla niego czasie dorastania – by mógł w atmosferze zaufania szczerze porozmawiać o swoich kłopotach, poradzić się. Bliskie relacje z pozytywnymi dorosłymi sprzyjają obniżeniu odsetka myśli samobójczych i depresji wśród nastolatków. Stanowią również jeden z czynników chroniących młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.

ROZDZIAŁ I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

I Zakup świadczeń zdrowotnych w zakładach lecznictwa odwykowego

- 1. Dofinansowanie doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego**
- 2. Dofinansowanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia**
- 3. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin**

Podstawowe zadania punktu konsultacyjnego:

- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach lecznictwa odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce odwykowej),
- rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemowa pomoc dla rodziny.

5. Dofinansowanie zajęć rehabilitacyjnych w trakcie obozów terapeutycznych

ROZDZIAŁ II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospolecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Pomoc terapeutyczna dla dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym

I Dofinansowanie programów terapii dla osób współzależnionych

- dofinansowanie grupy wsparcia dla osób współzależnionych

II Dofinansowanie pracy terapeutycznej z rodziną

- dofinansowanie działań profilaktyczno terapeutycznych z grupami dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym

III Dofinansowanie pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem Dorosłych Dzieci Alkoholików

- dofinansowanie grupy wsparcia DDA

Pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym

1. Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Programy te powinny opierać się na pisemnych konspektach do poszczególnych zajęć zaplanowanych do realizacji. W ramach zajęć możliwe jest prowadzenie różnorodnych programów rozwojowych dla dzieci (np.: teatralnych, komputerowych, tanecznych, sportowych).
2. Dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. Obozy te powinny być integralnym elementem całorocznej pracy z dziećmi.
3. Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych. Mogą brać w nich udział pedagodzy, psycholodzy, nauczyciele, którzy są zatrudnieni w tego typu placówkach lub deklarują gotowość podjęcia tego rodzaju pracy.
4. Organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
5. Wspieranie i koordynowanie pracy interdyscyplinarnych zespołów ds. pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
6. Organizowanie i/lub finansowanie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.
2. Współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.
4. Wspieranie procedury „Niebieskiej Karty”.
5. Podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.

ROZDZIAŁ III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży

1. Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży
2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców (wywiadówki profilaktyczne)
3. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów
4. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia
5. Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych (włącznie z finansowaniem transportu na zawody sportowe) :
  - zajęcia sportowe **nie mogą stanowić jedynej i samodzielnej strategii profilaktycznej**. Powinny być integralnym elementem programu profilaktycznego i pełnić funkcję uzupełniającą w stosunku do innych działań profilaktycznych
  - zajęcia sportowe powinny odwoływać się do strategii profilaktycznych (np. osobistych decyzji abstynenckich, przekonań normatywnych – „prawdziwy sportowiec prowadzi zdrowy styl życia, nie pije, nie pali, nie używa narkotyków, sterydów”), a także wzmacniać czynniki chroniące, zwłaszcza poprzez ukazywanie autorytetów promujących wzorec trzeźwości (trenera, znanych sportowców, nauczycieli wychowania fizycznego itp.) i rozwijanie zainteresowań.

Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej

1. Prowadzenie stałego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, np. wydawanie biuletynu, dodatku do gazety, stałej rubryki informacyjnej w lokalnej gazecie czy stałego bloku informacyjnego w lokalnym radiu/telewizji, redagowanie strony internetowej poświęconej w/w tematyce itp.
2. Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, organizowanie festynów, obchodów lokalnych dni, np.: trzeźwości, Światowego dnia FAS (Fetal Alcohol Syndrome, 9 września każdego roku), happeningów, pikników, konferencji prasowych, debat w lokalnych mediach. Rekomendowane jest włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Taka współpraca zwiększa widoczność kampanii, jej przekaz dociera do szerokiego grona odbiorców.
3. Produkcja lub zakup materiałów edukacyjnych oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów – młodzieży, sprzedawców, pracowników służby zdrowia, pracowników pomocy społecznej, nauczycieli, rodziców, policjantów, samorządowców, pacjentów placówek leczenia odwykowego i innych, klientów punktów konsultacyjnych dla rodzin z problemem alkoholowym i ofiar przemocy, kierowców itp. – broszur, plakatów, ulotek z profilaktycznymi treściami edukacyjnymi dotyczącymi problematyki alkoholowej oraz gadżetów profilaktycznych (np. liczniki promili dla kierowców) z logo gminy/ partnerów/sponsorów/patronów medialnych i honorowych.
4. Angażowanie w samorządowe działania edukacyjne i informacyjne lokalnych i regionalnych tzw. VIP-ów, osób znanych, sportowców, artystów i innych autorytetów społecznych w celu większej skuteczności oddziaływań.
5. Budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, także w ramach porozumień z innymi samorządami lokalnymi czy współpracy z samorządem województwa i nagłaśnianie tych struktur przy okazji różnych wydarzeń w gminie.
6. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz (samodzielnie lub zlecając

je profesjonalnym instytucjom).

8. Organizacja konferencji, porad, seminariów i szkoleń dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemem alkoholowym, a także w systemie przeciwdziałania przemocy.

Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców

Problem nietrzeźwości kierowców ściśle wiąże się z bezpieczeństwem w miejscach publicznych i należy do katalogu podstawowych spraw, które powinny zostać uwzględnione w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż nietrzeźwość kierowców zmniejsza bezpieczeństwo mieszkańców na terenie naszej gminy oraz ich poczucie respektowania obowiązującego prawa.

Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców dzieli się na trzy grupy:

1. działania edukacyjne,
  2. działania interwencyjno-sprawdzające,
  3. działania resocjalizacyjne wobec kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości.
-
1. Organizowanie lokalnych i regionalnych kampanii i innych działań edukacyjnych związanych z przeciwdziałaniem nietrzeźwości kierowców.
  2. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na kierowców w szkołach nauki jazdy.
  3. Prowadzenie edukacji z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych.
  4. Nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli kierowców pod względem Trzeźwości.
  5. Nawiązanie współpracy z mediami lokalnymi w celu informowania społeczności o działaniach prowadzonych na rzecz trzeźwości kierowców.

Działania na rzecz bezpieczeństwa w miejscach publicznych

1. Podnoszenie kompetencji zawodowych przedstawicieli służb społecznych kontaktujących się z osobami nietrzeźwymi.
2. Inicjowanie działań na rzecz współpracy służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo w miejscach publicznych (m.in.. policji).

Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie

1. Wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
2. Finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze WRKI.
3. Zakup materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej.
4. Finansowanie wdrażania programów WRKI do praktyki klinicznej.

Rozdział IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Rodzaje stowarzyszeń i instytucji współpracujących w zakresie realizacji gminnego programu:

- stowarzyszenia abstynenckie i trzeźwościowe lub inne realizujące elementy programów profilaktycznych i integracyjnych,
- kościoły, organizacje i związki wyznaniowe,
- instytucje i osoby fizyczne współpracujące w realizacji programu.

ROZDZIAŁ V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sadu z pominięciem prokuratora. Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym. Sprawy, w których gmina występuje jako oskarżyciel publiczny, odbywają się w trybie uproszczonym.

ROZDZIAŁ VI

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w pracach Komisji Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grodzisku Dolnym członkom Komisji przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie za każde posiedzenie.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust 1 ustala się w wysokości 80 zł brutto za każde posiedzenie Komisji.
3. Podstawą wypłacenia wynagrodzenia jest umowa zlecenie oraz lista obecności.
4. Wynagrodzenie komisji pokrywa się z budżetu gminy.

**Preliminarz wydatków
związanych z realizacją Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na rok 2011**

L.p.	Nazwa zadania	Plan na rok 2011
	<u>PROFILAKTYKA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH</u>	
	Rozdział I	
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu w tym:	5500,00
	- podnoszenie kwalifikacji personelu lecznictwa Odwykowego,	1500,00
	- prowadzenie punktu konsultacyjnego	4000,00
2.	Rozdział II	
	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	5000,00
	- prowadzenie działań z zakresu przemocy w rodzinie	5000,00
	Rozdział III	
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	32500,00
	- prowadzenie działań profilaktyczno – edukacyjnych z rodzicami i młodzieżą	3000,00
	\Ogółem działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży pkt. 1-5	29500,00

	1. Realizacja programów profilaktycznych w ramach pozaszkolnych zajęć sportowych w tym:	
	Szkolny Związek Sportowy + animatorzy sportu	10000,00
	LKS „Grodziszczanka”	2000,00
	Zajęcia w halach sportowych – Grodzisko Dolne, Grodzisko Górne , Laszczyny + rajd rowerowy	12000,00
	Powiatowe Zrzeszenie Zespołów Sportowych	1500,00
	2. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej	1000,00
	3. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców w tym:	
	- zajęcia edukacyjne w szkołach nauki jazdy	1500,00
	- zakup alkogogli	
	4. Działania na rzecz bezpieczeństwa w miejscach Publicznych	1000,00
	- szkolenie interdyscyplinarne	
	5. Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie	500,00
	- zakup dla NZOZ-ów programów wczesnego rozpoznawania i interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie	
	Rozdział IV	
	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	21000,00
	Parafia Grodzisko Dolne - 5000	
	SP Wólka Grodziska - 2500	
	OREW - 500	
	Wędkarze - 1000	
4.	GOK - 4000	
	HDK - 1000	
	piknik – Chałupki - 500	
	Izba Wyrzeźwień - 2500	
	GOPS - 4000 (turnus profilaktyczny)	
	Rozdział VI	
5.	Wynagradzania członków Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	
	- posiedzenia, szkolenia	5000,00
	Ogółem realizacja programu	69000,00